ויאמר ה' הן עם אחד ושפה אי לכלם...

"ויאמר ה': הן עם אחד ושפה אחת לכלם"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית
/likuteitorah.com/he/torah-ohr/noach/4

1 **ויאמר ה' הן עם אחד ושפה א' לכלם כו' ועתה לא יבצר מהם וגו'.**

"ויאמר ה' הן עם אחד ושפה א' לכלם" וכו', "ועתה לא יבצר מהם" וכו'.

ולכאורה תמוה איך לא יבצר מהם נגד רצונו יתי' ומי זה אמר ותהי אם ה' לא צוה. גם מה הי' [היה] **מחשבותם לעשות מגדל וראשו בשמים שכל זה תמוה.**

לכאורה הדבר תמוה: איך ייתכן שלא ייבצר מהם דבר בניגוד לרצונו יתי'? "ומי זה אמר ותהי אם ה' לא צוה"? ועוד, מה חשבו לעשות מגדל "וראשו בשמים"? כל זה תמוה.

אך הנה בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] **להרחי"ו** [להרבי חיים ויטאל] **ז"ל** [זכרונו לברכה / זכרונם לברכה] **כתב בענין דור הפלגה שכוונתם הי'** [היה] **להמשיך להם השפעת טובה בהכרח בכח שמוש השמות אף אם לא היו טובים כו' ע"ש.**

אולם בלקוטי תורה של רבי חיים ויטאל ז"ל נכתב בעניין דור הפלגה, שכוונתם הייתה להמשיך לעצמם שפע טובה בכפייה, באמצעות הכוח שבשימוש בשמות [הקדושים], אף אם לא היו טובים וכו'; עיינו שם.

2 **וביאור הענין יובן במ"ש בכהאריז"ל** [בכתבי האריז"ל] **ובפרדס בענין ז' שמות שאינן נמחקין שם אל בחסד שם אלקים בגבורה ושם הוי"ה בתפארת.**

הביאור יובן מתוך דברי האריז"ל ובפרדס, בעניין שבעת השמות שאין למוחקם: שם אל בחסד, שם אלקים בגבורה ושם הוי' בתפארת.

ופי' דהיינו בהכלים דחג"ת [דחסד גבורה תפארת] **כי האור הוא בכולם משם הוי"ה ורק בהכלים הוא בחסד שם אל כו'.**

הכוונה היא לכלים של חסד, גבורה ותפארת, שכן האור שבכולם הוא משם הוי', ורק בכלים — בחסד שם אל וכו'.

ובתפארת אפי' [אפילו] **בהכלי מאיר שם הוי"ה (ועמ"ש בפ' בא בפסוק בעצם היום הזה). ולהבין זה מפני מה בתפארת הוא הכלי ג"כ מבחי' שם הוי"ה משא"כ בשארי הספי'** [הספירה / הספירות].

אבל בתפארת, גם בכלי מאיר שם הוי' (וראו מה שנכתב בפרשת בא על הפסוק "בעצם היום הזה"). [עלינו] להבין זאת: מדוע בתפארת גם הכלי הוא מבחינת שם הוי', שלא כמו בשאר הספירות?

ויש להבין מ"ש במאמר דפתח אליהו אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן להון עשר ספירן. חסד דרועא ימינא כו' חכמה מוחא בינה לבא כו'.

ו[עלינו] להבין את הנאמר במאמר "פתח אליהו": "אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן להון עשר ספירן. חסד דרועא ימינא כו' חכמה מוחא בינה לבא כו'".

3 **וכל ספירה אית לה שם ידיעא כו' ואנת לית לך שם ידיעא אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא אנת הוא מבין ולא בבינה ידיעא.**

"וכל ספירה אית לה שם ידיעא כו' ואנת לית לך שם ידיעא אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא אנת הוא מבין ולא בבינה ידיעא".

דהנה תחלה הזכיר חו"ב [חכמה ובינה] **חכמה מוחא ובינה לבא ומהו שאמר אח"כ אנת הוא חכים דאין ר"ל** [רוצה לומר] **אנת הוא חכים שמתלבש באותו בחי' חכמה שהזכיר תחלה שהוא מהע"ס** [מהעשר ספירות].

תחילה הוזכרו חכמה ובינה — "חכמה מוחא ובינה לבא" — אז מה פירוש הדברים בהמשך, "אנת הוא חכים"? הרי אין הכוונה ב"אנת הוא חכים" שהוא מתלבש באותה בחינת חכמה שהוזכרה תחילה, שהיא אחת מעשר הספירות.

דמדקאמר וכל ספירה אית לה שם ידיעא ואנת לית לך שם ידיעא אנת הוא חכים. זה מורה דפי' אנת הוא חכים הוא ג"כ בבחי' דלית לך שם ידיעא.

מכך שנאמר "וכל ספירה אית לה שם ידיעא ואנת לית לך שם ידיעא אנת הוא חכים", עולה שמשמעות "אנת הוא חכים" היא גם במובן של "ואנת לית לך שם ידיעא".

4 **ואלו בהתלבשות אור א"ס ב"ה בע"ס** [בעשר ספירות] **דאצי' אזי נקרא הוא יתי' בשם לפי הספי'** [הספירה / הספירות] **שמתלבש בה**

וכעת, כאשר אור אין סוף ב"ה מתלבש בעשר הספירות של אצילות, הוא יתברך נקרא בשם המתאים לספירה שבה הוא מתלבש,

כמ"ש בפרדס שער השמות באריכות וכנ"ל שם אל בחסד כו'. וא"כ איך יתכן בחי' אנת הוא חכים וגם לית לך שם ידיעא.

כפי שמובא בהרחבה בפרדס רמונים, בשער השמות, וכפי ש[נאמר] לעיל: השם אל בחסד וכו'. אם כן, כיצד ייתכן לומר "אנת הוא חכים", ובו בזמן "לית לך שם ידיעא"?

אלא הפי' דמתחלה אמר אנת הוא חד ולא בחושבן ואע"ג [ואף על גב] **דאפיקת עשר תקונין שהם ע"ס** [עשר ספירות] **דתקון דאצי' אשר כל ספירה היא בחינה מיוחדת מזולתה חכמה חסד כו'**

אלא כך יש להבין: תחילה נאמר "אנת הוא חד ולא בחושבן"; ואף על פי ש"אפיקת עשר תקונין", כלומר עשר הספירות של עולם התיקון באצילות, שבהן כל ספירה היא בחינה נבדלת מחברותיה — חכמה, חסד וכו' —

וא"כ הוה ס"ד שגם בהעצמות יש ח"ו [חס ושלום] **ג"כ בחינות מיוחדות חכמה חסד כו' לזה אומר שאינו כן כי בחי' אנת הוא חכים הוא ולא בחכמה ידיעא.**

אפשר היה לחשוב שגם בעצמותו יש, חלילה, בחינות נבדלות, כגון חכמה וחסד. על כך נאמר שאין הדבר כך, שכן בחינת "אנת הוא חכים" היא "ולא בחכמה ידיעא".

ר"ל [רוצה לומר] **כי חכמה דאצי' נק' חכמה ידיעא אע"פ** [אף על פי] **שהיא ג"כ באמת למעלה מעלה ממהות חכמה דבי"ע מ"מ כיון**

כלומר, חכמת האצילות נקראת "חכמה ידיעא". אף שגם היא, לאמיתו של דבר, נעלית לאין ערוך ממהות החכמה שבבריאה, ביצירה ובעשיה, מכל מקום, מכיוון ש—

שהיא מקור ושרש להן נקראת חכמה ידיעא והיינו ששם הוא בחי' כלים ממש חכמה יש לה כלי בפ"ע [בפני עצמו] **בינה בפ"ע** [בפני עצמו].

מכיוון שהיא מקור ושורש להן, היא נקראת "חכמה ידיעא". כלומר, שם יש בחינה של כלים ממש: לחכמה יש כלי משלה, ולבינה כלי משלה.

5 **וזהו דייקא בע"ס** [בעשר ספירות] **דאצילו'** [דאצילות]**. אבל מה דאנת הוא חכים הוא לא בחכמה ידיעא כלל עד שהתהוות חכמה דאצי' מבחי' אנת הוא חכים הוא**

והדבר אמור דווקא בעשר הספירות דאצילות. אבל מה שעליו [נאמר] "אנת הוא חכים" אינו חכמה ידועה כלל, עד כדי כך שהתהוות חכמת אצילות מבחינת "אנת הוא חכים" היא...

ע"ד התהוות יש מאין ולא בחי' עילה ועלול כלל ולא ע"ד התהוות חכמה דבי"ע מחכמה דאצי' שזה נק' ג"כ השתלשלות שלכך נק' חכמה דאצי' חכמה ידיעא ואיך היא ידיעא

באופן של התהוות יש מאין, ולא בדרך של עילה ועלול כלל; וגם לא כמו התהוות חכמת בריאה, יצירה ועשיה מחכמת אצילות, שגם היא נקראת השתלשלות. משום כך חכמת אצילות נקראת "חכמה ידיעא". וכיצד היא ידועה?

אלא שלפי שחכמה דבי"ע נתהווה ממנה ע"י השתלשלו' [השתלשלות] והיא גלויה וידועה לכך גם החכמה דאצי' נק' חכמה ידיעא.

אלא מכיוון שחכמת בריאה, יצירה ועשיה התהוותה ממנה בדרך השתלשלות, והיא גלויה וידועה, לכן גם חכמת אצילות נקראת "חכמה ידיעא".

6 **וכמו ע"ד שנק' אדם דאצי' אדם דעשייה. משא"כ בחי' אנת הוא חכים הוא לא בחכמה ידיעא וזהו הנק' בלשון הפרדס עשר ספירות הגנוזות במאצילן שע"ז אמר אנת הוא חכים כו'.**

וכשם שאדם דאצילות נקרא אדם דעשיה. אבל בחינת "אנת הוא חכים" אינה בחכמה ידועה; וזוהי הנקראת בלשון הפרדס "עשר ספירות הגנוזות במאצילן", ועל כך נאמר "אנת הוא חכים" וכו'.

וענין זה עולה בקנה אחד עם מ"ש בע"ח [בעץ חיים] שיש עקודים נקודים וברודים והיינו שבעקודים כל הע"ס [העשר ספירות] הם עקודים בכלי א' ואין שם שום

עניין זה עולה בקנה אחד עם הכתוב בעץ חיים, שיש עקודים (קשורים), נקודים (נקודות) וברודים (משולבים זה בזה). כלומר, בעקודים כל עשר הספירות קשורות בכלי אחד, ואין שם שום

התחלקות כלל לע"ס [לעשר ספירות] ובנקודים הוא שנחלקו לעשר נקודות וברודים הוא עולם התקון בחי' פרצופים כו' וז"ש [וזהו שכתוב] אליהו אנת הוא דאפיקת עשר תקונין שהם ע"ס [עשר ספירות] דברודים.

התחלקות כלל לעשר ספירות; בנקודים הן נחלקו לעשר נקודות; וברודים הוא עולם התיקון, בחינת פרצופים (מבנים שלמים), וכו'. וזהו שאמר אליהו: "אנת הוא דאפיקת עשר תקונין", שהן עשר הספירות דברודים.

אמנם שרשם ומקורם שהם בחי' עקודים הרי הם בכלי א' ממש כל הבחי' חו"ב [חכמה ובינה] כו' והיינו לפי שהם למעלה מעלה ממהות בחי' חכמה ובינה הידועים דאצילות

אולם השורש והמקור שלהן, שהוא בחינת עקודים, כוללים ממש בכלי אחד את כל הבחינות — חכמה ובינה וכו'. והיינו משום שהן למעלה הרבה ממהות בחינות חכמה ובינה הידועות שבאצילות.

(והתהוות חכמה ובינה דאצילות הוא יש מאין היינו ע"י צמצום א"ק [אדם קדמון] וצמצום הדיקנא עד דאו"א [דאבא ואימא] יונקים רק מבחי' שערות כו' משא"כ מאצי' לבריאה אינו רק ע"י פרסא שאינו מערך הצמצומים אלו שבין א"ק [אדם קדמון] לאצילות ולכן נק' השתלשלות)

(והתהוות חכמה ובינה דאצילות היא יש מאין, היינו על ידי צמצום אדם קדמון וצמצום הדיקנא, עד שאבא ואמא יונקים רק מבחינת השערות וכו'; ואילו מאצילות לבריאה הדבר נעשה רק על ידי פרסא (מחיצה), שאינה בערך הצמצומים הללו שבין אדם קדמון לאצילות, ולכן הדבר נקרא השתלשלות.)

ולכן נקראים בשם ע"ס [עשר ספירות] **הגנוזות. ויובן עד"מ כי הנה כחות הנפש המתלבשים באברי הגוף הרי הם מתחלקים כל כח מהות בפ"ע** [בפני עצמו] **ובאבר מיוחד בפ"ע** [בפני עצמו].

ולכן הם נקראים בשם "ע"ס הגנוזות". הדבר יובן באמצעות משל: כוחות הנפש המתלבשים באיברי הגוף מתחלקים, וכל כוח הוא מהות בפני עצמה ומתלבש באיבר מיוחד משלו.

כח הראיה בעין וכח השמיעה באוזן וכח המעשה בידים. וכן בכחות עליונים מהן כח השכל במוח וכח המדות בלב.

כוח הראייה בעין, כוח השמיעה באוזן וכוח המעשה בידיים. כך גם בכוחות הנעלים יותר: כוח השכל במוח, וכוח המדות (תכונות הרגש) בלב.

7 **והנה כל כחות אלו נמשכים ומתפשטים מן הנפש האחת שהיא עצם א' וא"כ החילוקי כחות הנ"ל כשהיו עדיין כלולים בהנפש ודאי היו כולם בהתכללות אחת ממש בלי שום התחלקות וכמו שהנפש היא עצם א'.**

כל הכוחות האלה נמשכים ומתפשטים מנפש אחת, שהיא מהות יחידה. לכן, כשהכוחות השונים שהוזכרו לעיל היו עדיין כלולים בנפש, הם היו מאוחדים בה לחלוטין, בלי שום חלוקה, כשם שהנפש עצמה היא מהות אחת.

8 **ואיך הוא זה והלא אנו רואים ראיה ושמיעה הם שני בחינות שונות זו מזו אלא ודאי משום כשהיו בחי'**

ואיך ייתכן הדבר? והרי אנו רואים שראייה ושמיעה הן שתי בחינות שונות זו מזו. אלא ודאי שכאשר

כחות אלו בנפש הם בבחי' דקה ורוחני' יותר לאין שיעור מכשהם אח"כ בגוף החומרי עד ששם הם כולם מיוחדים כאלו הם רק דבר א' ממש.

כוחות אלה היו בנפש, הם היו בבחינה עדינה ורוחנית לאין שיעור מכפי שהם אחר כך בגוף הגשמי, עד ששם הם כולם מאוחדים, כאילו היו ממש דבר אחד בלבד.

9 **ועד"ז יובן הנמשל שענין ע"ס** [עשר ספירות] **דאצי' שהם כל בחי' בכלי בפ"ע** [בפני עצמו] **חכמה בחי' בפ"ע** [בפני עצמו] **וחסד בפ"ע** [בפני עצמו] **כו'**

וכך יובן גם הנמשל: עשר הספירות שבאצילות הן כל אחת בחינה בכלי בפני עצמה — חכמה היא בחינה בפני עצמה, וחסד בפני עצמו וכו'.

אבל בשרשן בבחי' ע"ס [עשר ספירות] **הגנוזות הם בעילוי יותר דק ונעלה לאין קץ עד ששם הם כולם רק דבר א' ממש וזהו שהן עקודים בכלי א' ממש.**

אבל בשורשן, בבחינת עשר הספירות הגנוזות, הן במדרגה דקה ונעלית לאין קץ, עד ששם כולן הן ממש דבר אחד בלבד; וזהו [הפירוש של] היותן עקודים, [קשורות יחד] בכלי אחד ממש.

וזה שבאצי' חכמה וחסד הם שני דברים שונים זמ"ז [זה מזה] **היינו לפי שחכמה דאצי' אינה בערך כלל מהות החכמה דעקודים וכנ"ל שהיא הנק' חכמה ידיעא.**

והעובדה שבאצילות חכמה וחסד הם שני דברים שונים זה מזה נובעת מכך שחכמת האצילות אינה דומה כלל למהות החכמה של עקודים; וכפי ש[נאמר] לעיל, היא הנקראת "חכמה ידיעא".

10 **והנה אח"כ נמשך בחי' עולם הנקודים ושם כל ספי'** [ספירה / ספירות] **בפ"ע** [בפני עצמו] **והן עשר נקודות. והיינו שכבר ירדו בירידה גדולה ממדרגת ע"ס** [עשר ספירות] **דעקודים שהן כולם דבר א' כנ"ל משא"כ בע"ס** [בעשר ספירות] **דנקודים וזהו כמו בחי' חכמה ידיעא כו'.**

והנה לאחר מכן נמשכה בחינת עולם הנקודים, ושם כל ספירה עומדת בפני עצמה, והן עשר נקודות. כלומר, הן כבר ירדו ירידה גדולה ממדרגת עשר הספירות של עולם העקודים, שבהן הכול דבר אחד, כפי שנאמר לעיל — שלא כמו בעשר הספירות של עולם הנקודים; וזה דומה לבחינת "חכמה ידיעא" וכו'.

(והרי מובן גודל הצמצום והירידה כי מלבד זה שבעקודים וע"ס [ועשר ספירות] **הגנוזות היו בעילוי רב יותר עד שנק' חכים ולא בחכמה ידיעא כנ"ל.**

(ומכאן מובן גודל הצמצום והירידה: מלבד העובדה שבעולם העקודים ובעשר הספירות הגנוזות הן היו במדרגה נעלית הרבה יותר, עד שנקרא "חכים ולא בחכמה ידיעא", כפי שנאמר לעיל,

הרי עוד זאת כי התם כיון שכולן בכלי א' ואין בהם שום התחלקות א"כ בהמשכת בחי' חכמה עד"מ הרי יש בזה כל הע"ס [העשר ספירות] **הגנוזות יחד ולא בחי' חכמה בפ"ע** [בפני עצמו] **כיון דהתם אין חכמה בחי' בפ"ע** [בפני עצמו] **כלל לבדה.**

נוסף על כך, מכיוון ששם כולן נמצאות בכלי אחד ואין בהן שום חלוקה, הרי שבהמשכת בחינת החכמה, למשל, כל עשר הספירות הגנוזות נמצאות בה יחד, ולא בחינת החכמה בפני עצמה, שהרי שם החכמה כלל אינה בחינה נפרדת בפני עצמה.

כ"א כל הע"ס [העשר ספירות] הגנוזות הם דבר א' ממש. א"כ אין שייך כלל לומר המשכת חכמה בפ"ע [בפני עצמו] כ"א המשכת דבר הנק' ע"ס [עשר ספירות] הגנוזות כו' יחד.

אלא כל עשר הספירות הגנוזות הן ממש דבר אחד. לכן כלל לא שייך לדבר על המשכת החכמה בפני עצמה, אלא רק על המשכת הדבר הנקרא עשר הספירות הגנוזות וכו' יחד.

משא"כ בבחי' ע"ס [עשר ספירות] דנקודים נתצמצם להיות חכמה נמשכת בחי' א' לבדה ממש וכן חסד כו'.

לעומת זאת, בבחינת עשר הספירות של עולם הנקודים נעשה צמצום, כך שהחכמה נמשכת ממש כבחינה אחת בפני עצמה, וכן החסד וכו'.

והרי מובן שאין ערוך כלל בחי' חכמה כשהיא בפ"ע [בפני עצמו] לבחי' הכוללת כל הע"ס [העשר ספירות] יחד ממש וכמו שאין ערוך אות אחת הנפרדת מתיבת למשפחותיכם עד"מ לגבי התיבה כולה כשהיו כל האותיות יחד.

ומובן שאין כל השוואה בין בחינת החכמה כשהיא בפני עצמה לבין בחינה הכוללת את כל עשר הספירות ממש יחד — כמו, למשל, שאין להשוות אות אחת שהופרדה מהמילה "למשפחותיכם" למילה כולה, כאשר כל האותיות היו יחד.

מלבד מה שבחי' החכמה זו כשהיא בפ"ע [בפני עצמו] נק' חכמה ידיעא משא"כ החכמה דע"ס [דעשר ספירות] דעקודים נק' חכים ולא בחכמה ידיעא. וגם ע"ז שייך אנת הוא חד ולא בחושבן כיון שאין שם בחי' התחלקות עשר ספירות כנ"ל.

נוסף על כך, בחינת החכמה הזאת, כשהיא בפני עצמה, נקראת "חכמה ידיעא", ואילו החכמה של עשר הספירות בעולם העקודים נקראת "חכים ולא בחכמה ידיעא". וגם עליה שייך לומר "אנת הוא חד ולא בחושבן", מכיוון ששם אין חלוקה לעשר ספירות, כפי שנאמר לעיל.

ומ"מ אור א"ס ב"ה עצמו הוא למעלה מבחי' עקודים כי גם עקודים נק' אדם דבריאה לגבי א"ס ב"ה ועמ"ש ע"פ את שבתותי תשמרו בענין שבת תתאה ושבת עלאה).

ובכל זאת, אור אין סוף ברוך הוא עצמו נעלה הרבה מאוד מבחינת העקודים, שהרי גם העקודים נקרא "אדם דבריאה" ביחס לאין סוף ברוך הוא. ועיינו במה שנכתב על הפסוק "את שבתותי תשמרו", בעניין שבת תתאה ושבת עילאה.)

ועד"ז ההפרש בין הארת הקו להרשימו שנשאר אחר הצמצום ומקום פנוי. דהנה הארת הקו מאיר בכל עולם לפי ערכו אך הרשימו היא בחי' הכוללת לכל העולמות.

וכך גם [הוא] ההבדל בין ההארה של הקו (קו של אור) לבין הרשימו (רושם) שנותר לאחר הצמצום ובחלל הפנוי. שכן הקו מאיר בכל עולם לפי מידתו, ואילו הרשימו היא הבחינה הכוללת את כל העולמות.

(וצ"ע [וצריך עיון] דמבואר בכמה מקומות דהקו גבוה הרבה מהרשימו וע' באגה"ק [באגרת הקודש] מאמר איהו וחיוהי הארת הקו והארה דהארה והארה דהארה דהארה כו'):

(הדבר דורש עיון נוסף, שכן בכמה מקומות מוסבר שהקו נעלה בהרבה מן הרשימו. וראו באגרת הקודש, במאמר "איהו וחיוהי": הארת הקו והארה דהארה והארה דהארה דהארה כו'.)

11 והנה בעולם הנקודים הי' [היה] שבה"כ [שבירת הכלים] שזהו ענין עולם התהו והיינו לפי שהיו רק בבחי' נקודות כל א' בחי' בפ"ע [בפני עצמו] ואח"כ עולם הברודים הוא עולם התקון שנעשו בבחי' פרצופים שהוא להיות בחי' התכללות.

כעת, בעולם הנקודים התרחשה שבירת הכלים, וזהו ענייני של עולם התוהו (כאוס); הטעם לכך הוא שהם היו רק בבחינת נקודות, וכל אחת מהן עמדה כבחינה בפני עצמה. לאחר מכן בא עולם הברודים, שהוא עולם התיקון, שבו נעשו הספירות בבחינת פרצופים (מבנים שלמים), כלומר בבחינת התכללות,

שלא יהיה חכמה בפ"ע [בפני עצמו] כ"א תהיה כלולה ג"כ מכל הע"ס [העשר ספירות] ונק' פרצוף אבא וכן פרצוף ז"א שעיקרו בחי' המדות

כך שחכמה לא תעמוד בפני עצמה, אלא תהיה כלולה גם מכל עשר הספירות, והיא נקראת פרצוף אבא; וכך גם פרצוף ז"א, שעיקרו בחינת המדות,

אך כולן היו כלולים יחד וגם המוחי' [המוחין] דאו"א [דאבא ואימא] מאירים בהם. וה"ז [והרי זה] מעלה יתירה מבבחי' נקודים שהי' [שהיה] רק כל בחי' בפ"ע [בפני עצמו] חסד לבדו וגבורה לבדו.

אבל כולן היו כלולות יחד, וגם המוחין (כוחות השכל) של אבא ואמא מאירים בהן. והרי זו מעלה יתירה על בחינת הנקודים, שבה כל בחינה עמדה בפני עצמה בלבד: חסד לבדו וגבורה לבדה.

אבל בתקון יש בחי' התכללות והתחברות (כמו עד"מ חבור האותיות שנפרדו להיות מצטרפין יחד לתיבות ומ"מ אין זה כמו בחי' עקודים שהיו כולן דבר א' ממש עד שהיו רק בכלי א'

אבל בתיקון יש התכללות וחיבור (כמשל חיבורן של אותיות נפרדות, המצטרפות יחד למילים. ואף על פי כן, אין זה דומה לבחינת עקודים, שבה הכול היה ממש דבר אחד, עד שהכול היה בכלי אחד בלבד,

משא"כ בברודים שכל ספירה יש לה כלי בפ"ע [בפני עצמו] **רק שמתכללים מכל העי"ס** [העשר ספירות] **וכו' ומ"מ ע"י התכללות זו מאיר בהן הארה עליונה מא"ס ב"ה כי אור א"ס ב"ה מאיר ונמשך דוקא במקום שיש חבור והתכללות.**

ואילו בברודים לכל ספירה יש כלי משלה, אלא שהיא כלולה מכל עשר הספירות וכו'. ואף על פי כן, באמצעות התכללות זו מאירה בהן הארה עליונה מאין סוף ברוך הוא; שכן אור אין סוף ברוך הוא מאיר ונמשך דווקא במקום שיש חיבור והתכללות.

וכמו למטה זכר ונקבה בראם ועי"ז ויברך אותם ע"י ההתכללות כו' וכמו בצירוף עשרה אומרים דבר שבקדושה דאכל בי עשרה שכינתא שריא משא"כ אם היו אלו העשרה כ"א [כל אחד / כל אחת] **בפ"ע** [בפני עצמו] **כו').**

וכך גם למטה: "זכר ונקבה בראם", ועל ידי כך "ויברך אותם" — על ידי ההתכללות וכו'. וכך גם כשעשרה מצטרפים יחד, הם אומרים דבר שבקדושה, שכן "דאכל בי עשרה שכינתא שריא" — מה שאין כן אילו היו אותם עשרה, כל אחד בפני עצמו וכו').

וזהו ע"י שם מ"ה [שם מ"ה] **המאיר בעולם התקון ששרשו למעלה מבחי' נקודים כי הוא שם מ"ה** [שם מ"ה] **דא"ק** [דאדם קדמון] **שהוא בחי' האור הכללי ע"ד הנ"ל בעקודים ע"כ ממנו נמשך התקון שיהיה נעשה ההתכללות בברודים**

והדבר נעשה באמצעות שם מ"ה, המאיר בעולם התיקון, ששורשו למעלה מבחינת הנקודים; שכן זהו שם מ"ה דאדם קדמון, שהוא בחינת האור הכללי, בדומה לאמור לעיל בעניין עקודים. לכן ממנו נמשך התיקון, כדי שתיווצר התכללות בברודים.

והיינו כי שם מ"ה [שם מ"ה] **הוא בחי' בטול מלשון ונחנו מה וההתכללות נמשך מחמת הבטול לאור א"ס ב"ה. ולכן ע"י שם מ"ה** [שם מ"ה] **נעשה ג"כ ההתכללות בע"ס** [בעשר ספירות] **דתיקון כו':**

כלומר, שם מ"ה הוא בחינת ביטול, מלשון "ונחנו מה"; וההתכללות נמשכת מכוח הביטול לאור אין סוף ברוך הוא. לכן, באמצעות שם מ"ה נוצרת גם ההתכללות בעשר הספירות של עולם התיקון וכו'.

12 **ומעתה יובן מה דבתפארת בהכלי ג"כ הוא מבחי' שם הוי"ה משא"כ בכלים דחו"ג** [דחסד וגבורה] **כי הנה עיקר ההתכללות הנעשה בעולם התקון הוא**

מעתה יובן מדוע גם הכלי של תפארת הוא מבחינת שם הוי', בשונה מן הכלים של חסד וגבורה. שכן עיקר ההתכללות הנוצרת בעולם התיקון היא

ע"י קו האמצעי שהוא בחי' תפארת מדתו של יעקב שלימו דאבהן ישב אוהלים שמחבר בחי' חו"ג [חסד וגבורה]

באמצעות הקו האמצעי, שהוא בחינת תפארת, מידתו של יעקב — "שלימו דאבהן", "ישב אוהלים" — המחברת בין חסד וגבורה.

ולכן יעקב המשיך בחי' עקודים נקודים וברודים שהמשיך מבחי' עקודים גם בברודים ע"י שם מ"ה [שם מ"ה] להיות התכללות כו'

לכן יעקב המשיך את בחינת עקודים, נקודים וברודים [— "מפוספסים, מנוקדים ומוכתמים"]: הוא המשיך מבחינת עקודים גם אל ברודים, באמצעות שם מ"ה, כדי שתהיה התכללות וכו'.

ולכן תפארת נק' אות אמת (ע' [עיין] בזוהר ר"פ ויקרא) מפני שמחבר ועושה התכללות שלא יהיו המדות חו"ג [חסד וגבורה] נגדיים זה לזה.

לכן תפארת נקראת "אות אמת" (ראו זהר, ריש פרשת ויקרא), מפני שהיא מחברת ויוצרת התכללות, כך שהמידות חסד וגבורה לא יהיו מנוגדות זו לזו.

והנה הגדול הגבור הוא בחי' חו"ג [חסד וגבורה] והנורא הוא בחי' תפארת ויש בו תוספת וי"ו והנורא

והנה "הגדול הגבור" הם בחינת חסד וגבורה, ו"והנורא" הוא בחינת תפארת; ונוספה בו וי"ו: "והנורא",

שנמשך המשכה עליונה שעי"ז נעשה ההתכללות וכענין הנ"ל דהתקון וההתכללות הוא ע"י המשכת שם מ"ה [שם מ"ה] וכן ביעקב נאמר מה נורא המקום הזה.

[כלומר,] נמשכת למטה המשכה עליונה, שבאמצעותה נוצרת ההתכללות — בדומה לעניין שנזכר לעיל, שהתיקון וההתכללות נעשים באמצעות המשכת שם מ"ה. וכך נאמר על יעקב: "מה נורא המקום הזה".

וזהו דבכלי התי"ת [התפארת] הוא מאיר שם הוי"ה שהוא הארה גדולה ונעלית יותר מבכלים דחו"ג [דחסד וגבורה] והיינו

זהו הטעם לכך שבכלי התפארת מאיר שם הוי', שהוא הארה גדולה ונעלית יותר מזו שבכלים של חסד וגבורה. כלומר,

כי ע"י שם הוי"ה נמשך בחי' ההתכללות וז"ש [וזהו שכתוב] **הוי"ה אחד (ועמ"ש ע"פ לתת נקמת הוי"ה במדין).**

באמצעות שם הוי' נמשכת בחינת ההתכללות; וזהו [פירוש] הכתוב "הוי' אחד" (וראו מה שנכתב על [הפסוק] "לתת נקמת הוי' במדין").

והנה התורה נק' תורת הוי"ה כי בתורה כתיב וכל נתיבותיה שלום וכמ"ש או יחזיק במעוזי יעשה שלום לי וגו'

כעת התורה נקראת "תורת הוי"", שכן על התורה נאמר "וכל נתיבותיה שלום"; וכן נאמר: "או יחזיק במעוזי יעשה שלום לי וגו"" —

שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה שיהי' [שיהיה] **בחי' ההתכללות ויחוד הספירות וההיכלות וע"י"ז יומשך גילוי אור א"ס ב"ה. והתכללות זו הוא ע"י הבטול.**

שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה: שתהיה בחינת התכללות ואיחוד של הספירות וההיכלות (החדרים), ועל ידי כך יימשך גילוי אור אין סוף, ברוך הוא. התכללות זו נעשית באמצעות ביטול.

וזהו יסוד כל התורה להיות בטול היש לאין וכל השלשה דברים שעליהם העולם עומד היינו תורה ועבודה וגמ"ח [וגמילות חסדים] **כולם ענינם בטול היש לאין וע"י הבטול נעשה ההתכללות משא"כ בבחי' יש כו'.**

וזהו יסוד התורה כולה: ביטול היש לאין. וכל שלושת הדברים שעליהם העולם עומד — כלומר תורה, עבודה וגמילות חסדים — עניינם כולם הוא ביטול היש לאין. על ידי הביטול נוצרת ההתכללות, שלא כבבחינת יש וכו'.

13 **והנה דור הפלגה אמרו ונעשה לנו שם פן נפוץ כו' פי' שרצו ג"כ שיקבלו השפע מבחי' שם הוי"ה שהוא המשכה עליונה.**

והנה, דור הפלגה אמרו: "ונעשה לנו שם פן נפוץ" וכו'. פירוש הדבר הוא שגם הם רצו לקבל את השפע מבחינת שם הוי', שהיא המשכה עליונה.

וזהו ונעשה לנו שם פן נפוץ פי' שלא רצו שיומשך להם ההשפעה מבחי' שלמטה במדרגה שמשם יניקת החיצונים שיניקתם מאחוריים דשם אלקים ונק' לכך אלקים אחרים כו'

וזוהי [המשמעות של] "ונעשה לנו שם פן נפוץ": הם לא רצו שההשפעה תימשך אליהם מבחינה נמוכה יותר במדרגה, שממנה יונקים הכוחות החיצוניים; יניקתם היא מאחוריים של שם אלקים, ולכן הם נקראים "אלקים אחרים" וכו'.

כי זהו כל עיקר מעלת עולם התקון שהוא בחי' ההתכללות ולכן נאמר גבי יעקב שבעים נפש לשון יחיד משא"כ בעולם התהו מחמת שלא היה התכללות נמשך שבה"כ [שבירת הכלים].

כי זהו עיקר מעלתו של עולם התיקון: שהוא בחינת התכללות. לכן נאמר אצל יעקב "שבעים נפש" בלשון יחיד; לא כך היה בעולם התהו, שבו, מכיוון שלא הייתה התכללות, באה בעקבות זאת שבירת הכלים.

14 **ואמנם הם ידעו אשר לקבל מעולם התקון הוא ע"י בטול היש כנ"ל בענין התקון ע"י שם מ"ה** [שם מ"ה] **והם לא רצו בזה**

ואולם הם ידעו שכדי לקבל מעולם התיקון נדרש ביטול ה"יש" [תחושת הקיום העצמי], כפי [שהוסבר] לעיל בעניין התיקון באמצעות שם מ"ה; והם לא רצו בכך.

וכמ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] **להרח"ו** [להרבי חיים ויטאל] **ז"ל** [זכרונו לברכה / זכרונם לברכה] **שרצו לילך בשרירות לבם ושאעפ"כ** [ושאף על פי כן] **יומשך להם השפעת טובה כו' ע"כ נתחכמו לעשות המגדל והעיר.**

וכפי שכתוב בלקוטי תורה לרבי חיים ויטאל ז"ל: "שרצו לילך בשרירות לבם ושאעפ"כ יומשך להם השפעת טובה כו'". לכן התחכמו והגו את רעיון בניית המגדל והעיר.

15 **והוא שנתייעצו שע"י האחדות שיהיה ביניהם להיות חבור עצבים ע"כ ע"י"ז ימשיכו להם טובה והשפעה גשמית עכ"פ** [על כל פנים] **אף אם לא יהיה להם הבטול ועבודת השי"ת** [השם יתברך].

כלומר, הם התייעצו שעל ידי האחדות שתשרור ביניהם — להיות "חבור עצבים" [אף על פי שהם דבקים בעבודה זרה] — ימשיכו לעצמם טובה ושפע גשמי, לכל הפחות, גם אם לא יהיו בהם ביטול ועבודת ה' יתברך.

והיינו כי ידעו בכח שמוש השמות עליונים שבבחי' התכללות מאיר אור עליון ביותר וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל] **בענין עקודים בכלי א' שהוא בחי' ומדרגה גבוה מאד שהוא למעלה מעולם התהו ומעולם התקון.**

כלומר, הם ידעו, מכוח השימוש בשמות העליונים, שבמצב של התכללות מאיר אור עליון ביותר — כפי שהוסבר לעיל בעניין עקודים בכלי אחד, שהיא בחינה ומדרגה גבוהה מאוד, למעלה מעולם התוהו ומעולם התיקון.

16 **וע"כ אמרו ונעשה לנו שם שימשיכו ג"כ משם הוי"ה דהיינו ממקום הכולל לכל ההשתלשלות בשוה שהוא אור כללי כנ"ל**

לכן אמרו: "ונעשה לנו שם" — כלומר, שיוכלו להמשיך גם משם הוי', היינו מהמקום הכולל את כל ההשתלשלות [סדר ירידת העולמות] במידה שווה, שהוא אור כולל, כאמור לעיל,

ולא יצטרכו להיות נכנעים תח"י [תחת יד] **הקדושה דעולם התקון דאצי' שמשם א"א להם לקבל רק מבחי' חיצוניות כו'.**

ולא יצטרכו להיות כפופים לקדושה של עולם התיקון שבאצילות, שממנו אין הם יכולים לקבל אלא מבחינת החיצוניות [הממד החיצוני], וכו'.

17 **והיינו ע"י האחדות וההתכללות שיהיה ביניהם ולכן עשו העיר ומגדל דהיינו שהיה סימן להם שלא יתפרדו איש מעל אחיו**

כלומר, באמצעות האחדות וההתכללות שתהיה ביניהם. משום כך בנו את העיר והמגדל, כלומר, הם שימשו סימן עבורם שלא ייפרדו איש מאחיו,

כי רועי צאן היו זה הולך אנה וזה אנה ע"כ עשו עיר ומגדל גבוה כדי שיתקבצו כולם שם ולא יפרדו איש מעל אחיו וכמ"ש הראב"ע [הרבי אברהם אבן עזרא].

שכן הם היו רועי צאן, זה הולך לכאן וזה הולך לשם; לכן בנו עיר ומגדל גבוה, כדי שכולם יתקבצו שם ולא ייפרדו איש מאחיו, כפי שכותב רבי אברהם אבן עזרא.

וגם ע"פ רוחניות ג"כ ענין העיר והמגדל היה לתועלת החבור והיחוד (ע' [עיין] בזוהר פ' נח דף ע"ד ע"ה).

וגם במישור הרוחני, עניינם של העיר והמגדל היה לתועלת החיבור והייחוד (ראו בזוהר (זהר), פרשת נח, דף ע"ד ע"ה).

וזהו מה שאמר הקב"ה הן עם אחד ושפה אחת לכולם כו' ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות.

וזהו מה שאמר הקדוש ברוך הוא: "הן [הם] עם אחד ושפה אחת לכולם" וכו', "ועתה לא יבצר מהם כל אשר יזמו לעשות".

פי' כי לפי שבאמת ע"י ההתכללות והחבור נמשך ממקום עליון ביותר וכמ"ש חבור עצבים וגו'

פירוש הדבר הוא, כי באמת, באמצעות ההתכללות והחיבור נמשכת [השפעה] ממקום עליון ביותר, כפי שכתוב "חבור עצבים" [אמנם] וגו' —

וא"כ לא יבצר מהם כו' וא"כ הרי ח"ו [חס ושלום] ימשיכו המים היוצאים מבית ה' לבית הכסא כו'

ואם כן, "לא יבצר מהם" וכו'. ואם כך, חלילה, ימשיכו את המים היוצאים מבית ה' לבית הכיסא וכו',

אשת הזמה כו' כיון שהם היו הולכים בשרירות לבם כו' ולא רצו לקבל הבטול והעול

"אשת הזמה" וכו' — כיוון שהם הלכו בשרירות לבם וכו' ולא רצו לקבל את הביטול ואת העול.

(וזהו כעין מ"ש פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם ואין זה ראוי כיון שכבר נפגם ע"י עץ הדעת א"כ ימשיך תוקף זה דעץ החיים בסטרא אוחרא ויגביר הרע וכמ"ש במ"א וכך הוא כאן).

(וזה דומה למה שכתוב: "פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם". אין זה ראוי, מכיוון שהוא כבר נפגם באמצעות עץ הדעת; ואם כן, הוא היה ממשיך את הכוח הזה של עץ החיים אל הסטרא אחרא (הצד האחר) ומגביר את הרע, כפי שכתוב במקום אחר; וכך גם כאן.)

ועל כן הבה ונבלה שפתם כו' פיזור לרשעים הנאה להם והנאה לעולם. וכנוס לצדיקים שיש בהם הבטול להש"י [להשם יתברך] הנאה להם והנאה לעולם כי ע"י ההתכללות נמשך ממקום עליון כנ"ל ולכן השלום הוא הכלי המחזיק ברכה:

לכן, "הבה ונבלה שפתם כו'". "פיזור לרשעים הנאה להם והנאה לעולם", ואילו "וכנוס לצדיקים", שיש בהם ביטול להקב"ה, "הנאה להם והנאה לעולם" — כי באמצעות ההתכללות נמשך [שפע] ממקום עליון, כפי [שהוסבר] לעיל. ולכן "השלום הוא הכלי המחזיק ברכה".

LikuteiTorah.com
הפרשה החסידית

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). למה ללמוד, וברכות הרבי: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

מיזם חינמי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/torah-ohr/noach/4/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק